

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/143/2020
Identifikačné číslo spisu: 1113218682
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1113218682.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu W.. P. K., bývajúceho v L., Q. XX, zastúpený JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom v Nitre, Farská 40, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, IČO: 00 166 073, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25 C 117/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. októbra 2019 sp. zn. 8 Co 11/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) v rozsudkom z 12. augusta 2016 č. k. 25 C 117/2013 - 164 v spojení s doplnčím rozsudkom z 5. septembra 2016 č. k. 25 C 117/2013 - 185 I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu majetkovej škody vo výške 3.439,55 eur s 5,5 % ročným úrokom z omeškania od 25. mája 2013 do zaplatenia a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 22.095,- eur, všetko spolu do troch dní od právoplatnosti rozsudku; II. žalobu vo zvyšku zamietol; III. priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnej výške. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 27 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“), § 1, § 2, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, § 10, § 20 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“), § 442 ods. 1, § 443 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, čl. 5 ods. 1, 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) uviedol, že žalobca sa voči žalovanej domáhal zaplatenia náhrady škody vo výške 3.439,55 eur uplatnenej titulom ušlého zisku a sumy vo výške 250.000,- eur uplatnenej titulom náhrady nemajetkovej ujmy, ako aj písomného ospravedlnenia a jeho zverejnenia v dvoch printových médiách s celoštátnou pôsobnosťou. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, vyšetrovateľ Krajského úradu justičnej polície PZ v Bratislave uznesením z

2. decembra 2002 ČVS: KUV - 40/OVEK - 02- Han., začal podľa § 160 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestného poriadku (ďalej len „Trestný poriadok“) a súčasne podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie žalobcu ako obvineného z trestných činov zneužitia právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/, c/ zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona (ďalej len „Trestný zákon“), pomoc pri legalizácii príjmu z trestnej činnosti podľa § 10 ods. 1 písm. c/ Trestného zákona k § 252 ods. 1 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona a legalizácia príjmu z trestnej činnosti spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 252 ods. 1 písm. a/, ods. 4 písm. a/, ods. 5 Trestného zákona, a následne uznesením Krajského súdu v Bratislave z 12. decembra 2002 sp. zn. 2 Nto 122/2002 bol žalobca vzatý do väzby podľa § 68 Trestného poriadku z dôvodov § 67 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku, z ktorej bol prepustený uznesením Krajského súdu v Bratislave z 12. marca 2003 sp. zn. 7 Tpc 24/2003, ktorým bolo na základe sťažností žalobcu podanej v zákonnej lehote zrušené uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 31. januára 2003 sp. zn. 3 Nt 706/2003, ktorým bola zamietnutá žiadosť žalobcu o prepustenie z väzby. Prokurátor Okresnej prokuratúry Komárno uznesením zo 14. decembra 2011 č. k. Pv 1453/2006 - 218 zastavil podľa § 215 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku trestné stíhanie vedené na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Leviciach, odbore kriminálnej polície, oddelení ekonomickej kriminality pod ČVS: ORP - 434/OVEK - LV - 2008 proti žalobcovi z dôvodu, že bolo nepochybné, že sa nestali skutky, pre ktoré bolo trestné stíhanie vedené. Súd prvej inštancie považoval uznesenie o vznesení obvinenia voči žalobcovi za nezákonné, pričom vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe zastavenie trestného stíhania, príp. aj oslobodenie spod obžaloby, majú rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia pre nezákonnosť, ak k nim došlo z dôvodu nenaplnenia predpokladu spáchania trestného činu. Pokiaľ ide o väzbu, dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobca si uvalenie väzby, ani zotrvanie v nej nezavinil, a preto došlo u žalobcu k vadnému pozbaveniu osobnej slobody, čím sú dané podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, keďže trestné stíhanie voči žalobcovi bolo zastavené. Námietku premlčania vznesenú žalovanou posúdil súd prvej inštancie ako nedôvodnú, pretože ak sa právo mohlo po prvýkrát vykonať najskôr právoplatnosťou uznesenia, ktorým bolo trestné stíhanie žalobcu zastavené 28. decembra 2011, potom v čase podania žaloby na súd 29. mája 2013 neuplynula márne žalobcovi trojročná premlčacia doba a žaloba bola podaná včas. Majetkovú škodu žalobcu súd prvej inštancie určil s poukazom na príčinnú súvislosť medzi nevyplatením mesačného príplatku za riadenie a osobného príplatku a uznesením o vznesení obvinenia voči žalobcovi, keď žalobca bol výlučne v dôsledku obvinenia vzneseného voči jeho osobe policajným orgánom postavený rozhodnutím daňového úradu mimo činnej služby na obdobie 11 mesiacov až do skončenia štátnozamestnaneckého pomeru. Za nezákonné trestné stíhanie žalobcu trvajúce 9 rokov považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy sumu 18.000,- eur ako formu zadosťučinenia a titulom nezákonnej väzby priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 4.095,- eur, čo predstavuje sumu 45,- eur za jeden deň väzby, pričom vychádzal z popisu žalobcu prežívania obmedzenia osobnej slobody väzbu, ktorá mala zároveň negatívne dopady na slobodu pohybu, ako aj práva na súkromie poškodenej osoby; prihliadol aj na skutočnosť, že išlo o tzv. kolúznú väzbu, ktorá je najprísnejším druhom väzby; väzba žalobcu bola medializovaná v printových médiách a žalobca bol jednoducho z článkov identifikovateľný, najmä pre obyvateľov mesta, v ktorom býval. V dôsledku neprítomnosti spôsobenej väzbu, bol vylúčený z externého štúdia a vzhľadom na preukázaný nepriaznivý dopad značnej intenzity a závažnosti väzby žalobcu na jeho súkromný, spoločenský, rodinný (vianočné obdobie) a pracovný život dospel k záveru, že sa nejaví za postačujúce poskytnutie iného zadosťučinenia. Výšku náhrady nemajetkovej ujmy ustálil porovnaním s výškou v iných obdobných sporoch, ako aj porovnaním s výškou nemajetkovej ujmy, ktorá je poskytovaná za každý deň odňatia slobody v iných štátoch Európskej únie (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30 Cdo 2357/2010). Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné a väzobné stíhanie vychádzal aj z povahy trestnej veci, ktorá sa žalobcovi kládla za vinu a povahy trestnej činnosti, z ktorej bol obvinený v súvislosti s výkonom práce v štátnozamestnaneckom pomere ako riaditeľ daňového úradu, čo zvyšovalo intenzitu negatívneho vnímania trestného stíhania žalobcom ako poškodenou osobou a v dôsledku čoho žalobcovi hrozil v zmysle § 252, ako aj § 158 Trestného zákona trest odňatia slobody až na 5 rokov. Úrok z omeškania z majetkovej škody priznal súd prvej inštancie žalobcovi odo dňa nasledujúceho po márnom uplynutí 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku žalobcu žalovanou na základe žiadosti žalobcu doručenej žalovanej dňa 27. novembra 2012. Zvyšok žalobou uplatneného nároku náhradu nemajetkovej ujmy a aj uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania z nároku na nemajetkovú ujmu súd prvej

inštancie zamietol z dôvodov, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím tejto doby sa dlžník dostáva do omeškania. Zamietnutie žaloby v časti požadovaného ospravedlnenia žalovaným a jeho uverejnenia súd prvej inštancie odôvodnil tým, že formulácia ospravedlnenia žiadaného žalobcom nezodpovedá a nesúvisí so stavom veci tak, ako bol zistený v konaní; samotné trestné stíhanie a väzba nezákonnými neboli a uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi, ani uznesenie o vzatí žalobcu do väzby neboli zrušené pre ich nezakonnosť. Podkladom nárokov priznaných žalobcovi sú zákonné ustanovenia a konštantná judikatúra, ktorá so zastavením trestného stíhania spája rovnaké dôsledky ako pri zrušení rozhodnutia pre jeho nezakonnosť, avšak uvedené rozhodnutia zrušené neboli. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu a žalovanej rozsudkom z 29. októbra 2019 sp. zn. 8 Co 11/2017 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. potvrdil; žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie v spore vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil a jeho odôvodnenie je tak dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní z hľadiska správnosti zaujatosti záverov, pričom sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uviedol, že rozhodovacia prac dovolacieho súdu sa ustálila (nie je rozdielna) v tom, že vtedy, keď došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan trestný čin nespáchal a trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Uvedené sa vzťahuje na prípady zastavenia trestného stíhania alebo oslobodenia obžalovaného spod obžaloby z dôvodu, že skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie sa nestal alebo že ho nespáchal obvinený alebo skutok sa stal, avšak nie je trestným činom. Preto odvolací súd zdôraznil, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodujúcim meradlom zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci neboli zistené také konkrétne okolnosti a dôvody, ktoré by bránili posudzovaniu dôsledkov zastavenia trestného stíhania žalobcu v danom prípade v zmysle vyššie uvedených právnych záverov, vyplývajúcich z ustálenej judikatúry, rovnako ako dôsledky zrušenia uznesenia o vznesení obvinenia pre nezakonnosť. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalovanej, že si žalobca väzbu zapríčinil sám tým, že sa kontaktoval a stýkal s podnikateľským prostredím, pretože úradný styk žalobcu s osobami z podnikateľského prostredia mu vyplýval aj z titulu výkonu jeho funkcie a tiež na to, že skutky, ktoré sa žalobcovu kládli za vinu, nemali základ v kontakte žalobcu s podnikateľským prostredím a zároveň v trestnom konaní nebolo preukázané, že žalobca ako obvinený by sa nejakým spôsobom snažil pôsobiť na spoluobvinených alebo mariť vyšetrovanie, t. j. dôvody na väzbu žalobcu neexistovali. Odvolací súd sa stotožnil aj s právnym posúdením žalovanou vznesenej námietky premlčania súdom prvej inštancie, pretože objektívna lehota začala plynúť doručením, resp. oznámením nezákonného rozhodnutia - uznesenia o začatí trestného stíhania z 2. decembra 2012 a uplynula najskôr 2. júna 2013, pretože táto po obdobie šiestich mesiacov spočívala, keď žalobca doručil žalovanej žiadosť o predbežné prerokovanie svojich nárokov. Odvolací súd bol zároveň presvedčený o správnosti subsidiárnej aplikácie všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa § 101 Občianskeho zákonníka na žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže náhradu nemajetkovej ujmy titulom nezákonnej väzby zákon č. 58/1969 Zb. výslovne neupravuje, avšak tento nárok je potrebné posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (R 13/2009). Ohľadne majetkovej ujmy odvolací súd konštatoval, že je daná príčinná súvislosť medzi touto škodou a uznesením o vznesení obvinenia, keď žalobca bol výlučne v dôsledku obvinenia vzneseného voči jeho osobe postavený rozhodnutím daňového úradu mimo činnejšej štátnej služby a nebol mu vyplácaný príplatok za riadenie a osobný príplatok, ktorý by mu pri pravidelnom chode udalostí, nebyť uznesenia o vznesení obvinenia, vyplatený bol, pretože výlučne začatie trestného stíhania bolo dôvodom na jeho odvolanie z funkcie riaditeľa. Ohľadne určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi odvolací súd

konštatoval, že výšku konkrétnej peňažnej náhrady nie je možné exaktne matematicky stanoviť a nie je možné ani mechanicky (automaticky) prevziať peňažné sumy priznávané rozhodnutiami súdov ako odškodnenie nemajetkovej ujmy v iných prípadoch, nakoľko nejde o paušálne peňažné sumy a v tejto súvislosti zdôraznil, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy stanovuje súd v každom jednotlivom prípade na základe voľnej úvahy a je tak výsledkom individuálneho posúdenia všetkých konkrétnych okolností každého jednotlivého prípadu s tým, že konečná výška musí vychádzať zo zásady primeranosti, zodpovedať všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti a požiadavke rozumného usporiadania vzťahov medzi stranami so zreteľom na prvoradú satisfakčnú funkciu s cieľom zabezpečiť primerané zmiernenie a vyváženie vzniknutej nemajetkovej ujmy, v opačnom prípade by neprimeraná výška odškodnenia vo svojich dôsledkoch viedla k bezdôvodnému obohacovaniu. Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že trestné stíhanie zasiahlo do života žalobcu v širokom rozsahu, keď zasiahlo viaceré oblasti jeho života, a to aj značnou intenzitou, do jeho osobnostných práv, keď nesporné je, že žalobca v dôsledku trestného stíhania stratil zamestnanie aj funkciu, ktorú dlhé roky vykonával ako riaditeľ daňového úradu, nevedel si nájsť vhodné zamestnanie, negatívny vplyv trestného stíhania pocítil aj v podnikaní v inej oblasti, v dôsledku čoho napriek svojim schopnostiam, vedomostiam a snahe nevedel zabezpečiť rodinu, prežíval strach a svoju budúcnosť a budúcnosť svojej rodiny. Negatívny zásah trestného stíhania pocítil aj v rodinnom živote, keď trpeli tým jeho maloleté deti a rodičia, ktorých táto skutočnosť zasiahla najmä zdravotne. Aj v ďalších oblastiach stratil možnosti sebarealizácie, keď stratil pozície v mestskej samospráve a možnosť pokračovať v pedagogickej činnosti. V spoločenských vzťahoch žalobcu došlo k zníženiu jeho vážnosti, cti, občianskej bezúhonnosti a vzhľadom na zistený rozsah a intenzitu negatívnych následkov trestného stíhania pre žalobcu aj odvolací súd považuje za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi trestným stíhaním v celkovej sume 18.000,- eur. Jeho trestné stíhanie trvalo 9 rokov a za toto obdobie predstavuje súdom prvej inštancie priznaná suma náhradu vo výške 2 000,- eur mesačne, pričom za rozhodujúce obdobie možno považovať len obdobie samotného trestného stíhania a na pretrvávanie negatívnych následkov trestného stíhania aj po skončení tohto obdobia, na ktorú skutočnosť poukázal žalobca vo svojom odvolaní, bolo podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne prihliadnuté v rámci celkového posudzovania rozsahu a intenzity zásahu do osobnostných práv žalobcu. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi väzbou bolo podľa názoru odvolacieho súdu potrebné prihliadnuť na dĺžku jej trvania, a to v danom prípade 3 mesiace (91 dní), pričom išlo tzv. kolúznu väzbu s najprísnejším režimom, počas ktorej musel znášať izoláciu od prostredia, na ktoré bol zvyknutý a od rodiny a priateľov, bol vytrhnutý zo spoločenského a pracovného života, s čím je spojené prežívanie pocitov beznádeje, neistoty, strachu; väzba má nesporne za následok intenzívny zásah do ústavou garantovaného práva osobnej slobody, slobody pohybu a pobytu, práva na súkromie, pričom žalobcovi bolo väzbou znemožnené aj pokračovanie v jeho externom štúdiu na univerzite s tým, že súdom prvej inštancie priznanú sumu 45,- eur za každý deň trvania väzby považoval za primeranú. Záverom odvolací súd ohľadne zamietnutia ospravedlnenia žalovanou a jeho zverejnenia uviedol, že vzhľadom na rozsah a intenzitu neoprávneného zásahu spočívajúceho vo vedení trestného stíhania žalobcu za závažnú trestnú činnosť a tiež spočívajúceho v jeho väzbe, nie je postačujúce poskytnutie iného zadosťučinenia, ale je potrebné priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Zároveň podľa odvolacieho súdu, formulácia ospravedlnenia žiadanej žalobcom nezodpovedá a nesúvisí so stavom veci tak, ako bol zistený v konaní, pretože samotné trestné stíhanie a väzba nezákonnými neboli a neboli ani zrušené pre ich nezákonnosť a nároky boli žalobcovi priznané na základe zákonného ustanovenia a konštantnej judikatúry, ktorá so zastavením trestného stíhania spája rovnaké dôsledky ako pri zrušení rozhodnutia pre jeho nezákonnosť. Rozhodnutie o vznesení obvinenia a rozhodnutie o väzbe sa považujú za nezákonné len pre účely náhrady škody, za ktorú zodpovedá štát, upravenej v zákone č. 58/1969 Zb., ktorý je špeciálnou úpravou vo vzťahu k Občianskemu zákonníku a ktorý však nárok poškodenej osoby na ospravedlnenie neupravuje, takýto nárok nevyplýva ani z ustálenej judikatúry. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v časti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za vedené trestné stíhanie vo výške 18.000,- eur podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd

odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.). Ako dovolateľka uviedla, sudy nižších inštancií nesprávne právne posúdili primeranosť priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v kontexte ustálenej rozhodovacej súdnej praxe. Podľa jej názoru odvolací súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy bez zohľadnenia platných a účinných vnútroštátnych právnych predpisov, súdnej praxe, relevantných rozhodnutí EŠLP, ako aj bez zohľadnenia zásady spravodlivého zadost'učinenia. Žalobcovi bola priznaná za trestné stíhanie (ako menej závažný zásah) neprimeraná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,- eur, ktorá je niekoľkonásobne vyššia ako výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za vykonanú väzbu vo výške 4.095,- eur. Odklon v posúdení primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy videla od rozhodnutí dovolacieho súdu sp. zn. 4 Cdo 171/2005, 6 Cdo 37/2012, 6 M Cdo 15/2012, 3 Cdo 17/2017, 3 Cdo 19/2018, 2 Cdo 30/2019 či 2 Cdo 112/2017. Uviedla, že celková priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo svojej celkovej výške 18.000,- eur presahuje aj maximálnu možnú výšku priznávanú obetiam násilných trestných činov. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy o výške 18.000,- eur zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu na ďalšie konanie. Dovolateľka zároveň podala návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Žalobca sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu plne stotožnil so závermi súdov nižších inštancií a zdôraznil, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo pri právnom posúdení sporu k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, nakoľko rozhodnutia, na odklon od ktorých dovolateľka poukázala, vo všeobecnosti nepoukazujú na konkrétne výšky nemajetkovej ujmy, ktoré by mali byť považované za primerané v zmysle rozhodovacej praxe, ale poukazujú na to, akými kritériami by sa mali sudy pri určovaní výšky a primeranosti nemajetkovej ujmy riadiť, pričom, podľa názoru žalobcu, nie je vadou, ak výška nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv je porovnateľná, resp. vyššia než je výška náhrady priznávaná za telesné zranenia alebo násilné trestné činy, avšak takýto záver musí byť podporený závažnými a dostatočnými dôvodmi, ako tomu je v danom prípade. Na základe uvedeného navrhol dovolanie žalovanej odmietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie podmienok pre odloženie vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle ustanovenia § 444 ods. 1 C.s.p. a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá C.s.p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Žalovaná vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

12. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 C.s.p. (porovnaj 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsahujúca v C.s.p., podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 C.s.p. môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

14. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil dovolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, dovolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

15. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsahujúce v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

16. V súvislosti s argumentáciou, že jej dovolanie je prípustné podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., dovolateľka uviedla, že odvolací súd nesprávne právne posúdil primeranosť priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy po nevyhnutnom zohľadnení iných hmotnoprávných predpisov tuzemského právneho poriadku upravujúcich odškodňovanie, jednak judikatúry EŠLP. Dovolateľka odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dôvodila poukazom na viaceré rozhodnutia dovolacieho

súdu, najmä sp. zn. 4 Cdo 171/2005, 6 Cdo 37/2012, 6 M Cdo 15/2012, 3 Cdo 17/2017, 3 Cdo 19/2018, 2 Cdo 30/2019 a 2 Cdo 112/2017.

17. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalovanej len vo vzájomnej interakcii „právných“ otázok riešených odvolacím súdom a „právných“ otázok riešených v rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré uviedla v dovolaní. Na podstatné závery týchto rozhodnutí poukazuje dovolací súd nasledovných v bodoch.

18. Podľa rozhodnutia 31. júla 2012 sp. zn. 6 Cdo 37/2012 najvyšší súd dospel k záveru, podľa ktorého súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnat' sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprímeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok EŠLP zo 17. júla 2012 (v prípade Winkler proti Slovenskej republike). Predmetným zrušujúcim rozhodnutím ale nebol vyslovený záväzný právny názor, pretože v ňom došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu pre jeho nepreskúmateľnosť, a teda je zrejmé, že sa v uvedenom konaní neriešila otázka primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy.

19. Dovolateľka videla odklon odvolacieho súdu aj od rozhodnutia najvyššieho súdu z 31. júla 2018 sp. zn. 2 Cdo 112/ 2017, v ktorom poukázala na konštatovanie, že odvolací súd v uvedenom konaní nevysvetlil, na základe čoho sa odklonil od judikatúry dovolacieho súdu sp. zn. 6 Cdo 37/2012, keď bez vysvetlenia opomenul pre stranu sporu priaznivú judikatúru, z čoho je podľa názoru dovolacieho súdu zrejmé, že predmetná argumentácia žalovanej v tomto smere nerieši otázku neprímeranosti náhrady nemajetkovej ujmy.

20. Obdobne podľa dovolateľkou označeného rozhodnutia z 30. septembra 2019 sp. zn. 2 Cdo 30/2019 v prejednávanej veci dovolací súd bez toho, aby sa zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie, dospel k záveru o nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu v podstatných otázkach, od ktorých záviselo správne rozhodnutie veci v časti náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcovi za väzbu ako aj v časti náhrady nemajetkovej ujmy priznanej mu za prieťahy v prípravnom trestnom konaní, keď odvolací súd bez náležitého odôvodnenia zvýšil výšku nemajetkovej ujmy v oboch prípadoch bez toho, aby uviedol čo považoval za preukázané a čo nie, a na základe akých konkrétnych dôkazov pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme a jej výške dospel k záveru o rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

21. Najvyšší súd v nasledujúcom namietanom rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6 M Cdo 15/2012 dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého, v prípade že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. K čomu dovolací súd uvádza, že v uvedenom rozhodnutí nebol vyslovený záväzný právny názor, a preto nedošlo k odklonu v zmysle uvedenej dovolacej vady § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

22. Z dovolateľkou nasledujúcich označených rozhodnutí dovolacieho súdu, od ktorých sa podľa jej názoru mal odvolací súd pri riešení vyššie uvedenej právnej otázky odkloniť, je označené aj rozhodnutie z 13. júla 2017 sp. zn. 3 Cdo 17/2017, ktoré ale nesúvisí s predmetnou právnou otázkou, pretože rieši problematiku neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

23. Odklon v posúdení primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy videla dovolateľka aj od rozhodnutia najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 3 Cdo 19/2018, z ktorého vyplývalo, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nemá byť vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, čo predstavuje 50-násobok minimálnej mzdy v Slovenskej republike.

24. K uvedenému dovolací súd uvádza, že nezákonný postup a nezákonné rozhodnutie, za ktoré zodpovedá štát sa v predmetnom spore uskutočnil ešte v roku 2002 (rozhodnutie o vznesení obvinenia a o vzatí do väzby), za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., ktorý žiadne obmedzenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nepoznal (viď nález ústavného súdu III. ÚS 754/2016). Tento zákon neupravoval náhradu (a teda ani jej výšku) nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. K záveru o možnosti priznať túto náhradu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. dospela prax všeobecných súdov Slovenskej republiky až v súvislosti s právnymi názormi najvyššieho súdu obsiahnutými v judikáte R 13/2009.

25. Dovolací súd v zmysle vyššie uvedeného poukazuje na rozhodnutie z 31. mája 2007 sp. zn. 4 Cdo 177/2005, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 13/2009, pri riešení otázky odškodnenia väzby vyslovil záver, podľa ktorého nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru, i keď nárok na odškodnenie väzby vznikol podľa § 5 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. Najvyšší súd zdôraznil, že ustanovenie čl. 5 ods. 5 Dohovoru obsahuje tzv. neurčitý právny pojem, ktorý vyžaduje jeho aplikáciu na konkrétne skutkové okolnosti prípadu. Neurčité právne pojmy v žiadnom prípade nie sú ustanoveniami, ktoré by súdu umožňovali ľubovôľu, alebo ktoré by umožňovali súdu absolútne neobmedzenú úvahu. Ich aplikáciu a výklad je súd povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnáť sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, prejedávanej veci obdobných veciach (najvyšší súd v tomto rozhodnutí poukázal na rozsudok EŠLP zo 17. júla 2012 v prípade Winkler proti Slovenskej republike).

26. V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4 Cdo 171/2005 najvyšší súd navyše konštatoval, že i keď je výška zadostučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkol'vek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.

27. Dovolací súd zároveň poukazuje na vyššie uvedený nález ústavného súdu z 24. januára 2017 III. ÚS 754/2016, kde bolo konštatované, že samotná právna úprava zákona č. 58/1969 Zb. výslovne nestanovuje kritériá na určenie výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V súčasnosti tieto kritériá napríklad (nie taxatívne) určuje § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. (ktorý sa stal súčasťou právneho poriadku 1. januára 2009). Podľa dnes účinného znenia tohto ustanovenia sa výška nemajetkovej ujmy v peniazoch určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. S účinnosťou od 1. januára 2013 bolo zákonom č. 412/2012 Z.z., ktorým sa mení zákon č. 514/2003 Z.z., doplnené ustanovenie § 17 ods. 4 limitujúce hornú hranicu výšky náhrady nemajetkovej ujmy, podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov. Vzhľadom na to, že kritériá ustanovené v § 17 ods. 3 zákone č. 514/2003 Z.z. a že limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď (nezákonné) uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t. j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1. januárom 2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1.

januárom 2013), všeobecné súdy týmito viazané neboli, a preto bolo vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku vymedzili kritériá, podľa ktorých posúdia výšku náhrady nemajetkovej ujmy na základe výsledkov vykonaného dokazovania.

28. Priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo veci sa vzťahovala nielen na väzbu, ale aj na samotné trestné stíhanie. To znamená, že primeranosť jej výšky je potrebné posudzovať nielen s ohľadom na to, že ňou bola odškodnená väzba, ale aj vedenie trestného stíhania žalobcu. Zatiaľ čo vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky (povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti), vo vzťahu k rozhodovaniu o výške náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie (pokiaľ bolo začaté za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.) takéto kritériá stabilizované súdnou praxou neboli.

29. Podľa názoru ústavného súdu v týchto prípadoch je potrebné zohľadniť medzi takýmito kritériami jednak povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodeného osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti (obdobne rozsudok veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky z 27. júna 2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011). Inak povedané, určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti (rozsudok najvyššieho súdu z 12. decembra 2012 sp. zn. 7 Cdo 145/2011).

30. Ústavný súd bol toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste.

31. Dovolací súd v zmysle uvedeného preto považuje za potrebné poznamenať, že aj keď nárok žalobcu na odškodnenie väzby v prejednávanej veci vznikol na základe zákona č. 58/1969 Zb., v zmysle judikatúry najvyššieho súdu mu ako poškodenému patrí nielen nárok na náhradu materiálnej škody podľa tohto zákona, ale aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle čl. 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (R 13/2009). Dohovor výšku tejto náhrady nelimituje maximálnou prípustnou hornou hranicou, ale jej konkrétne vyjadrenie (určenie) ponecháva na úvahe súdu tak, aby spĺňala svoje predpokladané funkcie. Táto úvaha však nemôže byť svojvoľná, ale musí vychádzať z predvídateľných kritérií a tiež musí zohľadňovať iné právne predpisy upravujúce obdobnú problematiku a relevantné súdne rozhodnutia, aby odškodnenia za iné, vážnejšie ujmy za zásahy do iných základných práv a slobôd neboli v porovnaní s ňou bagatelizované (viď 4 Cdo 80/2019).

32. Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o vznesení obvinenia, ktoré bolo v konečnom dôsledku nezákonné, odvolací súd preto v zmysle uvedeného správne analogicky aplikoval ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. ohľadne nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, a to pri absencii konkrétnej právnej úpravy v tomto zákone č. 58/1969 Zb., pretože vychádzajúc z ustálenej súdnej praxe zastavenie trestného stíhania, príp. aj oslobodenie spod obžaloby, majú rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia pre nezákonnosť, ak k nim došlo z dôvodu nenaplnenia predpokladu spáchania trestného činu. Použitie týchto kritérií je v súlade so závermi vyplývajúcimi z nálezu ústavného súdu, v ktorom konštatoval, že je vecou všeobecných súdov, aby z právneho poriadku vyvodili kritériá pre posúdenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

33. Skutočnosť, že žalovaná sa s vyčíslením primeranej výšky náhrady odvolacím súdom nestotožňuje a považuje ju za nadhodnotenú, sama osebe nemôže byť spôsobilá založiť prípustnosť jej dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., ak odvolací súd pri jej zisťovaní vychádzal z uvedených kritérií, zadaných ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu. Sama polemika dovolateľky s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p. Uvedená dovolacia námietka preto nemôže byť relevantná pre prípustnosť dovolania v zmysle tohto ustanovenia. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná v dovolaní nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

35. Žalobca bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.